

ถอดบทเรียน

นายศุภมงคล จรดอน นักสำรวจดินปฏิบัติการ กลุ่มวางแผนการใช้ที่ดิน สฟข.3

การพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลด้วยระบบการเรียนออนไลน์ หลักสูตร “วัยใส รู้เท่าทันเน็ต”

สำนักงาน ก.พ. ประจำปีงบประมาณ 2567

ปัจจุบันเราสามารถรับข่าวสารได้หลากหลายช่องทาง โดยเฉพาะช่องทางอินเทอร์เน็ตเพราะความสะดวกรวดเร็วในการรับและส่งข่าวสารต่อ ๆ กันผ่านอุปกรณ์สื่อสาร ซึ่งเป็นอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับยุคนี้ โดยการใช้สื่อสังคมออนไลน์ที่มีอิทธิพลต่อความคิดของผู้คนจำนวนมาก อันเป็นช่องทางหนึ่งสำหรับผู้ไม่ประสงค์ดีในการโน้มน้าวชักจูงหรือโฆษณาชวนเชื่อด้วยการสร้างเนื้อหาทำลายฝ่ายตรงข้าม สร้างความแตกแยก ชิงชัง จนเกิดความเข้าใจผิดหรือให้ความรู้ที่บิดเบือน ตั้งแต่เรื่องความเข้าใจด้านสุขภาพไปจนถึงทัศนคติทางการเมือง หรือการสร้าง ความเกลียดชังระหว่างกลุ่มคนที่มีอุดมการณ์แตกต่างกัน ทำให้เกิดความสับสนต่อผู้เสพข่าวสาร ปัจจุบันมีผู้ใช้งานสื่อสังคมออนไลน์เป็นจำนวนมากจึงเกิดการแพร่ข่าวปลอมโดยผู้ส่งสาร หรือผู้อ่านไม่ได้ตรวจสอบข่าวสารนั้นแล้วทำการส่งต่อไปเรื่อย ๆ ส่งผลให้เกิดการกระจายข่าวสู่ผู้อื่นอย่างรวดเร็ว

Cyberbullying คือ การระรานทางไซเบอร์ หมายถึงการกลั่นแกล้ง ให้อาย ล้อเลียน ระรานบนโลกอินเทอร์เน็ต ไม่ว่าจะเป็นการโพสต์หรือพิมพ์ด่าว่ากล่าว แต่งเรื่องราวหลอกลวงให้ผู้อื่นเสียหาย หรือการตัดต่อภาพหรือคลิป VDO ที่สื่อถึงการเจตนาล้อเลียน ความถึงการสวมรอยเป็นผู้อื่นบนโลกออนไลน์อีกด้วย

ปัจจุบันมีผู้ตกเป็นเหยื่อ Cyberbullying ด้วยเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตที่พัฒนาอย่างก้าวกระโดด และแพลตฟอร์มทางโซเชียลต่าง ๆ ที่เปิดให้ผู้คนสามารถสร้างแอตแทชหรือสร้างตัวตนได้อย่างง่ายดาย ไม่ว่าจะตัวตนจริง ๆ หรือตัวตนปลอม ๆ อีกทั้งทุกข้อมูลที่โพสต์ไปบนโซเชียลยังสามารถถูกคนไม่ประสงค์ดีดึงไปใช้ได้อย่างง่ายดายอีกด้วย

สาเหตุของ Cyberbullying สามารถเกิดได้หลากหลาย แต่ส่วนมากจากเกิดขึ้นจากความเกลียดชัง และจงใจที่จะล้อเลียนเพื่อทำให้เป้าหมายเกิดความอับอายบนโลกไซเบอร์ มีทั้งทำครั้งเดียวเพื่อความสะใจแล้วหายไปและการจงใจตามคุกคามเป็นระยะเวลานาน ๆ แบบล่อเป้าเป้าหมายจนกว่าจะพอใจนั่นเอง ซึ่งการคุกคามนี้ก็มีหลายรูปแบบ

การคุกคามของ Cyberbullying มีอะไรบ้าง

1. **การก่อกวน ช่มชู้คุกคาม** ซึ่งจะมาในรูปแบบการส่งข้อความก่อกวนคุกคามทั้งส่งไปในกล่องข้อความ ช่องแชท โพสต์ลงบนโซเชียลของเหยื่อ รวมทั้งบนโซเชียลของตนเองก็ได้ด้วย
2. **การให้ร้ายใส่ความ** การกลั่นแกล้ง เป็นการสร้างเรื่องหลอกลวง หรือใส่ความเหยื่อไปในทางเสื่อมเสีย เพื่อจงใจทำให้เหยื่ออับอาย
3. **การเผยแพร่ความลับ** หรือการแบล็กเมล์ด้วยการนำความลับของเหยื่อมาเปิดเผยเพื่อสร้างความเสียหาย อับอายให้กับเหยื่อ

4. การแอบอ้างชื่อ การสร้างบัญชีปลอม ไม่ว่าจะเจาะใจแฮ็กข้อมูลของเหยื่อเพื่อสร้างเรื่องหลอกกลางหรือปลอมแปลงตัวตนขึ้นมาเพื่อสร้างความเสียหายที่หนักกว่าเดิม
5. การขโมยอัตลักษณ์ คลายกับการแอบอ้างชื่อ แต่อันนี้คือแอบเอาอัตลักษณ์ไปสร้างตัวตนให้ที่ทำให้คนอื่นหลงเชื่อได้ อีกทั้งยังสามารถสร้างความเสื่อมเสียให้กับเหยื่อได้อีกด้วย
6. การล่อลวงหรือหลอกลวง ทำให้เหยื่อหลงเชื่อเพื่อหลอกเหยื่อไปทำเรื่องไม่ดี หรือนำข้อมูลไปเปิดเผย

5 วิธีการรับมือกับ Cyberbullying

1. Stop หยุดการกระทำทุกอย่าง ในกรณีที่เป็นการทะเลาะเบาะแว้งกันในชั้นเริ่มต้น ขอให้เหยื่อหยุดในการตอบโต้หรือระรานกลับเพื่อป้องกันไม่ให้เรื่องบานปลาย และไปปรับความเข้าใจกันภายหลัง
2. Block ปิดกั้นพวกเขาซะ ไม่ให้พวกเขาเข้าถึงข้อมูลของเรา ไม่ว่าจะจากทางโซเชียล หรือการเจอหน้าจริงๆ
3. Tell บอกบุคคลที่ไว้ใจได้ หากเป็นเด็ก ๆ ควรปรึกษาพ่อแม่ ผู้ปกครอง หรือเพื่อนที่ไว้ใจได้ เพื่อขอความช่วยเหลือ ยิ่งถ้าหากเป็นเรื่องที่เริ่มบานปลายร้ายแรงยิ่งควรต้องบอกเพื่อให้พวกเขาช่วยจัดการดีกว่าจัดการคนเดียว
4. Remove ลบภาพที่เป็นการระรานออกทันที ด้วยการติดต่อเจ้าหน้าที่ที่เป็นเจ้าของพื้นที่นั้น เช่นการกดปุ่มรายงานเนื้อหาบน Facebook Twitter และ IG นั้นเอง
5. Be Strong เข้มแข็ง อดทน ไม่นำคำว่ากล่าวให้ร้ายของคนร้ายมาบั่นทอนกำลังใจตนเอง เปลี่ยนตนเองจากเหยื่อที่ถูกกระทำมาทวงความยุติธรรมคืนให้ตนเอง ด้วยการแคปหลักฐานทั้งหมดเอาไว้แล้วนำไปแจ้งความดำเนินคดีได้เลย

วิธีหยุด Cyberbullying ชั้นเด็ดขาด ด้วยการใช้กฎหมาย / ระรานผู้อื่นด้วยความคะนองอาจเสียดายไม่รู้ตัว

สำหรับพ่อค้าแม่ค้าหรือผู้ที่ต้องเป็นเหยื่อ Cyberbullying อย่ามัวแต่ร้องไห้หรือเสียกำลังใจไป แต่เหยื่อยังสามารถรวบรวมหลักฐานการถูกระรานต่าง ๆ ทั้งการถูกด่าทอ การตัดต่อรูปเพื่อสร้างความเสียหายหรือการปลอมแปลงตัวตน แล้วนำไปแจ้งความเอาผิดกับกับตำรวจได้ เพราะในประเทศไทยมีกฎหมายที่สามารถเอาผิดผู้ที่รังเกะโดยการไซเบอร์เป็นเครื่องมือได้ ได้แก่

กฎหมายการหมิ่นประมาท มาตรา 326 ผู้ใดใส่ความผู้อื่นต่อบุคคลที่สาม โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นเสียชื่อเสียง หรือทำให้ถูกเกลียดชัง ถือว่าผู้นั้นกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาท มีโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือ ปรับไม่เกิน 20,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

กฎหมายมาตรา 328 การกระทำความผิดด้วยการทำโฆษณา การสร้างเอกสาร ภาพ VDO การเผยแพร่เสียง เผยแพร่ภาพ ถือว่ามีความผิด มีโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี หรือปรับไม่เกิน 2 แสนบาท

กฎหมายมาตรา 392 การกระทำผิดที่ทำให้ผู้อื่นเกิดความตกใจ ไม่ว่าจะเป็นการโพสต์ขู่ทำร้ายนั้นมีความผิด มีโทษจำคุกไม่เกิน 1 เดือน หรือปรับไม่เกิน 1 หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

กฎหมายมาตรา 397 การกระทำผิด รังแกผู้อื่น ช่มเหง คุกคาม หรือทำให้อับอายเดือดร้อน นั้นมีความผิด ต้องโทษปรับไม่เกิน 5,000 บาท

